

Zienswijze op het voorstel om het bestuurlijk stelsel te wijzigen.

Onderstaand treft u een aantal bevindingen van diverse overheidsinstanties en organisaties die het belang benadrukken om burgers meer te betrekken bij het beleid van de overheid in het algemeen en van de gemeente Amsterdam in het bijzonder.

Tevens heb ik een aantal vragen en opmerkingen die vooralsnog in de discussie van de gemeenteraad en het college B&W onbeantwoord bleven.

Waarom was de College voordracht dd. 4 juli 2017 betreffende het voorstel voor de inrichting van een nieuw bestuurlijk stelsel een spoedvoordracht?

Wat is de urgentie?

Waarom werd het voorstel bestempeld als spoedvoordracht? Het is een vrij ingrijpende wijziging van het bestuurlijk stelsel. Het betreft niet alleen een wijziging in de interne structuur van het stadsbestuur maar het heeft vergaande gevolgen voor het democratisch stelsel. Het is vooral een ernstige beperking van de medezeggenschap van Amsterdammers wat er met hun straat, wijk en stad gebeurt! Enig kenmerk van een participatieve democratie ontbreekt totaal.

Dat staat in schrille tegenstelling tot het beleid van de Rijksoverheid die juist beijvert dat de z.g. 4e helix - de burger - nauwer moet worden betrokken.

Dit voorstel is hoofdzakelijk besproken en besloten binnen het college en raad maar grotendeels onbekend bij Amsterdammers. Dat is niet verwonderlijk gezien de slechts 2200 reacties op een enquête van de commissie Brenninkmeijer. Waarom is er geen stadsbrede opiniepeiling uitgevoerd door het bureau Onderzoek en Statistiek?

Dit alles maakt de haast waarmee deze wijziging wordt behandeld onbegrijpelijk. De kans op onvoorziene gevolgen zijn niet uitgesloten. Om Amsterdammers toch de mogelijkheid te bieden - met een zeer beperkte invloed - mee te praten, komen er gekozen stadsdeelcommissies. Is er een plan B als deze constructie mislukt? Bv omdat er onvoldoende bewoners zich kandidaat stellen? Of hun verantwoordelijkheid niet naar behoren kunnen worden uitgevoerd (99 commissieleden voor 850.000 inwoners)? Of dat de kandidaten hoofdzakelijk politici zijn of lid van een politieke partij? Met de kans dat zij overwegend hun partijbelang in plaats van het belang van Amsterdammers vertegenwoordigen?

Het was bepaald geen unanieme meerderheid van de raad die met dit

voorstel instemde. Ook daarom lijkt het mij meer dan redelijk om dit onderwerp in alle rust en bedachtzaamheid te behandelen en met de definitieve beslissing te wachten tot na de verkiezingen in maart 2018.

Van buiten naar binnen en niet andersom.

Overheidsprogramma's worden nog steeds geformuleerd en bepaald door overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen; de zogenoemde derde helix. De burger is hiervan vrijwel volledig uitgesloten, met als gevolg een groeiend gevoel van onmacht en massaal afhaken.

Om de groeiende afstand tussen burger en overheid te keren verschenen er de laatste jaren diverse overheids publicaties -vanuit Brussel, Den Haag en lokale overheid- die aandrongen de burger meer te betrekken; de zogenoemd vierde helix.

Ook het Sociaal en Cultureel planbureau (Een beroep op de burger – minder verzorgingsstaat, meer eigen verantwoordelijkheid (2012); De Raad voor het openbaar bestuur (Loslaten in Vertrouwen) en de Wetenschappelijke Raad voor regeringsbeleid (Vertrouwen in de burger, 2012) zijn overduidelijk in het belang en de noodzaak van burgerparticipatie.

In 2013 schreef het College het navolgende: *Burgerparticipatie is geen beleidsdomein op zich, maar kan worden ingevuld in bijna alle beleidsdomeinen. Met deze visie op burgerparticipatie geeft het College hieraan inhoud: "Burgerparticipatie gaat voor het College in de kern over de mogelijkheid - de ruimte én het instrumentarium - voor burgers, maatschappelijke partners en ondernemers om enerzijds mee te doen aan de vormgeving en uitvoering van gemeentelijk beleid (beleidsparticipatie) en anderzijds zelf of samen met de gemeente en partners initiatieven te nemen ter bevordering van de eigen leefomgeving (sociale participatie)".*

De gemeente heeft sindsdien meerdere malen verklaart dat bewoners hun buurt het beste kennen. En burgemeester v.d. Laan stelt: *"de stad is van Amsterdammers"*. In dit huidige voorstel is hier niets van terug te vinden.

De Nationale Ombudsman schreef in zijn recente rapport aan de Tweede Kamer: *"Bij het maken van nieuwe regels denk niet pas aan het einde aan je inwoners, maar bekijk vanaf het begin: wat willen zij zelf?"*.

De commissie Brenninkmeijer stelt dat het bestuurlijk stelsel ondersteunend moet worden ingezet: *"Neem de belevingswereld van Amsterdammers als uitgangspunt en ga in hun schoenen staan. Van buiten naar binnen en niet andersom"*.

Ten slotte verwijs ik naar het 2014 rapport getiteld 'Accelerating Amsterdam's Assets' geschreven door de Amsterdam Economic Board

in opdracht van het Ministerie Binnenlandse Zaken.

Hierin staan zes oplossingen met het doel om stadsbreed met elkaar over de samenwerking tussen gemeente en burgerinitiatieven in gesprek te gaan om zo daadwerkelijk de kracht van Amsterdam optimaal te benutten:

- “1. Creëer gemeentebeleid rond sociale innovatie door bottom-up initiatieven op te nemen in de innovatieagenda van de gemeente*
- 2. Bouw sterkte netwerken waar men kan leren, kennis kan delen en kan netwerken rondom vormen van sociale innovatie*
- 3. Faciliteer mogelijkheden voor onderzoek en ontwikkeling naar nieuwe technologieën die het zelforganiserend vermogen van burgerinitiatieven versterkt en de maatschappelijke impact vergroot*
- 4. Ontwikkel nieuwe manieren om financiering te verkrijgen om bottom up-initiatieven van de grond te krijgen*
- 5. Maak beleidmakers bekend met de sector van sociale bottom upinitiatieven door het ontwikkelen van leerprogramma's rondom dit thema*
- 6. Versterk de sociale innovatie sector door het erkennen van het belang ervan voor de stad en ontwikkel onderzoek- en leerprogramma zodat het kan worden geïmplementeerd in Master-programma's”.*

Het huidige voorstel voor een nieuw bestuurlijk stelsel daarentegen behelst echter het tegenovergestelde! Immers, het Algemeen Bestuur (de ogen en oren van het stadsdeel) worden afgeschaft; het College benoemt het Dagelijks Bestuur met een mandaat van het College. Met als resultaat: een machtsmonopolie van het stadsbestuur.

Van Dale definieert bestuur als *“de leiding van iets hebben”*. Daar is totaal geen sprake van in het nieuwe stelsel waar de leden van het Dagelijks Bestuur zich moet houden aan het door het College opgelegd mandaat.

Uiteraard is een balans tussen een bestuur van buiten (de burgers) naar binnen (het stadsdeelbestuur; gemeenteraad en college) essentieel. Maar er is totaal geen sprake van bestuur volgens bovenstaande Van Dale definitie voor de stadsdeelcommissies. Wel 'zwaarwegend advies' maar geen initiatiefrecht en geen enkele beslissingsbevoegdheid.

Met andere woorden: nog meer bestuur van binnen naar buiten! En daarmee negeert het stadsbestuur niet alleen haar eerdere uitspraken over burgerparticipatie maar ook alle aanbevelingen hieromtrent van bovengenoemde gremia.

Stadsdeelcommissie. Pnt . Ad 2b.

Waarom vermeldt het voorstel slechts een aantal stadsdelen en een verzamelpost van andere gebieden?

Bv Centrum wordt niet genoemd. Volgens de genoemde verdeelsleutel (minimaal 4 leden per 50.000 inwoners; voor elke 10.000 meer 1 extra

lid tot maximaal 6) moet Centrum het dus stellen met 6 commissieleden voor 80.000 inwoners? Terwijl juist daar de meeste zaken spelen waarmee burgers geconfronteerd worden!

Positie stadsdeelcommissie.

De gekozen leden die in elk stadsdeel drie door het college benoemde bestuurders moeten voeden met gevraagde en ongevraagde adviezen. Het lidmaatschap van een adviescommissie vraagt grote inzet: er moeten stukken worden gelezen, er moet worden nagedacht, er moet worden vergaderd. In ruil daarvoor krijgen de leden een hoeveelheid invloed die niet groter is dan die van de gemiddelde inspreker in de gemeenteraad.

Bij het inwinnen van advies verstrekt het dagelijks bestuur de informatie die nodig is om een voorstel te kunnen beoordelen. Daarom moeten leden van de stadsdeelcommissies over dezelfde informatie beschikken als bestuurders. Dus OpenData -incl. Leeskamer stukken.

Welke middelen heeft een stadsdeelcommissie als het dagelijks bestuur afwijkt van een zwaarwegend advies en dat volgens die commissie ontoereikend wordt beargumenteert? Dan inspraak of brief aan een raadscommissie. Welke raadscommissie? Algemene Zaken of een nog in te stellen Raadscommissie Gebieds & Bestemmingsplannen? Of?

Zwaarwegende adviezen. Wat betekent dat in concreto?

De voordracht vermeldt dat de stadsdeelcommissies een vergoeding krijgen voor maximaal 2x per maand vergaderen; incl. hun voorbereidingswerk. Is dat wel voldoende om naar behoren hun werk te kunnen doen?

Welke middelen hebben stadsdeelcommissies om het draagvlak van hun adviezen inzichtelijk te maken?

Wat bedraagt de subsidie ter ondersteuning van de stadsdeelcommissies?

Wat zijn de details over het activeren van bewoners om aan verkiezingen deel te nemen?

Hoe kan worden voorkomen dat hoofdzakelijk/overwegend afgevaardigden van politieke partijen gekozen worden voor stadsdeelcommissies?

Kandidaten voor stadsdeelcommissies moeten voor de verkiezing een profiel publiceren; incl. hun eventueel lidmaatschap van een politieke partij.

Pt 7 Participatieve democratie

Een bibliotheek met werkzame participatie-instrumenten. (Zie AmEcBoard aanbevelingen!).

Is zo'n bibliotheek toegankelijk voor alle Amsterdammers?

Wat is de samenstelling van de Ambtelijke Taskforce Participatie? Met inbreng van bewoner platforms? Maar hiervan een zo volledig mogelijke inventarisatie!

Wie zijn die externe partners?

Wat zijn de details van de toolbox voor democratische participatie?

Mijn boodschap aan u: Het huidige bestuurlijk stelsel is niet perfect. Dus zet u in om dat te verbeteren! Maar met de voorgestelde wijziging van het bestuurlijk stelsel ontnem u de burger haar recht op medezeggenschap en breekt u daarmee het democratische stelsel in Amsterdam vrijwel geheel af.

Dit voorstel zal worden voorgelegd aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken dat zich juist beijvert de burger nauwer te betrekken. En zal derhalve dit voorstel, wat hier haaks op staat, afwijzen.

Mijn boodschap aan Amsterdammers: Geloof in je eigen kracht en invloed. Want de geschiedenis leert dat zelfs de allerkleinste daden van verzet nog tientallen jaren kunnen doorwerken.

Amsterdam 1 september 2017

AS